

Posodobitev in dopolnitev Programskih smernic
za delo svetovalne službe v osnovni in srednji šoli
v gimnaziji, srednjem poklicnem in strokovnem izobraževanju
ter dijaških domovih

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

Struktura osnutka predloga dokumenta :

Posodobitev Programskih smernic za delo svetovalne službe

- I. **Temeljna izhodišča posodabljanja** Programskih smernic za delo svetovalne službe na področju osebnostnega in socialnega razvoja ter poklicne orientacije
 - *Uvod*
 - *Opredelitev pojma vseživljenjska karierna orientacija, cilji, vsebine in strategije svetovalnega dela*
- II. **Svetovalna služba in integracija karierne orientacije v kurikulum šole**
- III. **Svetovalna služba - osebni in socialni razvoj učencev oz. dijakov ter karierna orientacija**
- IV. **Informativno ter drugo vzgojno-izobraževalno delo svetovalne službe**
- V. **Delo svetovalne službe v osnovni šoli – posodobitve in dopolnitve besedila Programskih smernic za področje osebnega in socialnega razvoja ter Poklicne orientacije**
- VI. **Delo svetovalne službe v srednji šoli – nadgradnja in dopolnitev poglavja Svetovalno delo z dijaki: podpoglavji - svetovanje za osebni in socialni razvoj ter poklicna orientacija**
- VII. **Literatura**

Vsebinski poudarki posodobitve

I. Temeljna izhodišča posodabljanja

Uvod

- CAREER - opolnomočimo mlade na njihovi karierni poti
teoretične in empirične osnove posodobitve PS
- različni pojmi različno razumevanje, cilji, vsebine in načini dela;
- ohranjanje temeljnih konceptualnih izhodišč za delo svetovalne službe v slovenskem šolskem sistemu (PS, Bela knjiga 2011) sodobna spoznanja o povezanosti osebnega in socialnega razvoja ter karierne orientacije;

Opredelitev pojma vseživljenjska karierna orientacija, cilji, vsebine in strategije svetovalnega del - nujna sprememba pojma v zakonodaji

- VKO pomeni sklop dejavnosti, ki ljudem omogočajo, da znajo kadarkoli in v vseh obdobjih življenja ugotoviti, kakšne so njihove sposobnosti, zmožnosti in interesi ter sprejemati ustrezne odločitve na področju lastne izbire izobraževalne in poklicne poti ;
- Poudarjajo se cilji - avtonomnost, odgovornost, emancipacija, skupnostno delovanje učenca oz. dijaka; opolnomočenje za načrtovanje in vodenje karierne poti;
- KO je del enovitega kurikula šole;

Osnovna vsebinska področja KO:

- spoznavanje in razvijanje osebnostnih in socialnih značilnosti učencev oz. vajencev in dijakov,
- prepoznavanje lastnih močnih in šibkih področij, posebnih talentov in ovir za doseganje ciljev,
- raziskovanje interesov ter življenjskih in poklicnih ciljev,
- spoznavanje obstoječih in perspektivnih poklicev in delovnih okolij, vzgojno-izobraževalnih programov, šolskih sistemov,
- razvijanje zmožnosti za samostojno raziskovanje možnih izobraževalnih in poklicnih poti;

II. Svetovalna služba in integracija karijerne orientacije v kurikulum šole

- Svetovalna služba v osnovni in srednji šoli (praviloma) **koordinira projektni tim strokovnih delavcev** šole;
- V okviru **mrežnega načrta** načrtuje tudi svoje neposredno vzgojno-izobraževalno delo in svetovalne dejavnosti za skupine in posameznike.
- **Aktivno sodelovanje učencev** oz. dijakov ali vajencev ter staršev in predstavniki lokalnega okolja oz. gospodarske sfere.
- Upoštevanje **rezultatov sodobnih strokovnih in znanstvenih raziskav** (tudi ozadenjskih dejavnikov), ki vplivajo na učenje in KO;
- **Naloge javnih zavodov in fakultet** – informiranje, izobraževanje in usposabljanje;

III. Svetovalna služba - osebni in socialni razvoj učencev oz. dijakov ter karierna orientacija

- *Sodobni koncepti vseživljenjske karierne orientacije izpostavljajo pomen povezanosti osebnostnega in socialnega ter kariernega razvoja posameznikov;*
- Pomen inkluzivnega učnega okolja;
- *Delo svetovalne službe na področju osebnega in socialnega razvoja bo v prvi vrsti razvojno naravnano in usmerjeno v šolo kot celoto in v delo oddelčnih skupnosti (inkluzivno okolje, razredne ure, pouk, dejavnosti...); program za osebni in socialni razvoj; UPP; vključenost v sodelovanje s starši;*

IV. Informativno ter drugo vzgojno-izobraževalno delo svetovalne službe

- ***SD stalno in sistematično skrbi za zbiranje in urejanje in informacij*** o dogodkih, o poklicnih in zaposlitvenih perspektivah ter skrbi za urejanje spletnih povezav šole z ustreznimi institucijami ter *sproti obvešča učitelje, učence oz. dijake in starše.*
- **V okviru razrednih ur** z aktivnimi oblikami učenja poteka usposabljanje za samostojno in odgovorno raziskovanje svojih osebnostnih in socialnih značilnosti, svojih močnih in šibkih področij, razvijanje strategij učenja in samoregulacijskih veščin, vrednot, poklicnih interesov, načrtovanja izobraževalnih in poklicnih ciljev ter spremljanja lastnega napredovanja.
- **Pri pouku** se usposablja za formativno spremljanje lastnega napredovanja pri učenju, za reševanje problemov in sprejemanje pomembnih odločitev že v času šolanja, prehoda v naslednjo stopnjo izobraževanja ali v zaposlitev, za uporabo sodobnih IKT orodij za načrtovanje in spremljanje ter vodenje svoje kariere.

V. Delo svetovalne službe v osnovni šoli – posodobitve in dopolnitve besedila Programskih smernic za področje osebnega in socialnega razvoja ter poklicne orientacije

Poglavje PS 2.2.3: Telesni, osebni in socialni razvoj, str. 21- 22.

V vseh odstavkih tega poglavja se v *obstoječi dokument* **doda ena oz. več novih alinej**, ki v skladu s sodobnimi spoznanji in koncepti poudarjajo povezanost osebnega in socialnega razvoja s karierno orientacijo.

svetovalno delo z učenci, svetovalno in posvetovalno delo z učitelji, starši in sodelovanje z vodstvom šole;

PS 2.2.5. Poklicna orientacija, str. 23-25.

Naslov tega poglavja se spremeni, tako da glasi : **Karierna orientacija**

- Opredelevitev pojma, temeljni cilji, vsebinska področja, umestitev v kurikulum šole – SD praviloma koordinira projektni tim za KO; mrežni načrt;

Opolnomočenje učencev za samostojno in odgovorno (avtonomno) načrtovanje in odločanje na začetku vodenja kariere je torej temeljni cilj dejavnosti karierne orientacije v osnovni šoli;

- V okviru tega poglavja – **karierna orientacija** je podrobneje opredeljeno delo svetovalne službe na **naslednjih vsebinskih področjih**:
raziskovanje poklicnih interesov ter življenjskih in poklicnih ciljev, spoznavanje obstoječih in perspektivnih poklicev in delovnih okolij, vzgojno-izobraževalnih programov, šolskih sistemov, razvijanje zmožnosti za samostojno raziskovanje možnih izobraževalnih in poklicnih poti, možnosti horizontalnega in vertikalnega prehajanja in napredovanja v šolskem sistemu ali pri vstopanju na trg dela v različne oblike delovnih razmerij.
-
- Svetovalno delo z učenci, sodelovanje z okoljem, svetovalno in posvetovalno delo z učitelji, starši, sodelovanje z vodstvom šole Ni več standarda.

VI. Delo svetovalne službe v srednji šoli – nadgradnja in dopolnitev poglavja **Svetovalno delo z dijaki**: podpoglavji - svetovanje za osebni in socialni razvoj ter poklicna orientacija

- Karierna orientacija v srednji šoli logično nadgrajuje spodbujanje in podporo osebnega in socialnega razvoja doseženega v osnovni šoli ter upošteva značilnosti in potrebe mladostnika; **Opolnomočenje dijakov za samostojno in odgovorno (avtonomno) načrtovanje in vodenje kariere je temeljni cilj dejavnosti karierne orientacije v srednji šoli.**
- **Svetovalno delo z dijaki – podpoglavje svetovanje za osebni in socialni razvoj – standardi se dopolnijo.**

Delo svetovalne službe na področju osebnega in socialnega razvoja je prvenstveno razvojno naravnano in usmerjeno v šolo kot celoto in v delo oddelčnih skupnosti – strokovna opora in aktivno sodelovanje z razredniki; samostojno izvajanje programa za osebni in socialni razvoj ter karierno orientacijo.

PS 2.2.3.5 Poklicna orientacija

Naslov podpoglavja se spremeni tako, da se glasi :

2.2.3.5. Karierna orientacija

- Opredelitev pojma, temeljni cilji, vsebinska področja, umestitev v izvedbeni kurikulum šole;

Standardi:

- SD praviloma koordinira projektni tim za KO; mrežni načrt;
- Standardi za delo SD skupaj z razredniki, individualno in skupinsko raziskovanje lastnih značilnosti, izobraževalnih in poklicnih možnosti...;
- Standardi za urejanje informacij...;
- Informativni dan; povezovanje s šolami in gospodarskim okoljem...;
- Individualne in skupinske oblike svetovanja;
- Sodelovanje z vodstvom šole in starši;